

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formål

1.1. I FN's resolution 827 (1993), pkt. 2, er det bestemt, at der med henblik på retsforfølgning af krigsforbrydere fra det tidligere Jugoslavien skal oprettes et internationalt tribunal (tribunalet). Efter resolutionens pkt. 4 skal alle stater samarbejde fuldt ud med tribunalet og tage de nødvendige skridt i henhold til national lovgivning med henblik på at kunne opfylde resolutionens krav. I resolutionen er der henvist til statuten for tribunalet, der er optaget som bilag 1 til lovforslaget.

Resolution 827 (1993) er vedtaget af FN's Sikkerhedsråd med hjemmel i FN-pagtens kap. VII, der vedrører forholdsregler over for trusler mod freden, fredsbrud og angrebshandlinger. Resolutionen er efter FN-pagtens art. 48 umiddelbart bindende for medlemsstaterne.

1.2. Justitsministeriet har overvejet, om resolutionen kan implementeres i dansk ret ved udnyttelse af den bemyndigelse, der er givet ved lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers Pagt. Efter denne bemyndigelse kan der ved kgl. anordning træffes sådanne forholdsregler, som Danmark i medfør af FN-pagten er forpligtet til at iværksætte til gennemførelse af beslutninger truffet af Sikkerhedsrådet i overensstemmelse med art. 41, jf. art. 39, i pagtens kapitel VII.

I forarbejderne til denne lov angives som eksemplificering af mulige forholdsregler, der nævnes i FN-pagtens art. 41: »... afbrydelse af økonomiske forbindelser og af samkvemmet ved jernbaner, radio og andre kommunikationsmidler samt afbrydelse af diplomatiske forbindelser«.

Ved fortolkningen af bemyndigelsens rækkevidde skal det endvidere tages i betragtning, at loven om visse forholdsregler i henhold til FN-pagten blev vedtaget på baggrund af FN's resolution af 16. december 1966 om visse økonomiske sanktioner mod Sydrhodesia.

Dertil kommer, at der efter statuten for tribunalet er pligt til at gennemføre fængsling af enkeltpersoner

– herunder personer med bopæl her i landet – og udlevering til strafforfølgning ved tribunalet, når der blot er truffet beslutning herom af tribunalet, jf. nedenfor pkt. 2.

Over for disse synspunkter – der taler for, at gennemførelsesforanstaltningerne bør ske ved lov – står, at det af 1967-lovens forarbejder også fremgår, at man om den parlamentariske kontrol ved den administrative opfyldelse af Sikkerhedsrådsresolutioner har forudsat, at sagen forinden skal drøftes i Det Udenrigspolitiske Nævn. Spores der her afgørende modstand mod regeringens standpunkt, vil det være naturligt for regeringen at fremlægge sagen i Folketinget. Den parlamentariske kontrol må imidlertid formentlig antages især at vedrøre det udenrigspolitiske aspekt af sagen, og det er derfor tvivlsomt, om behandling i Det Udenrigspolitiske Nævn kan træde i stedet for sædvanlig behandling af et lovforslag i Folketinget.

1.3. Justitsministeriet har på denne baggrund fundet det rigtigst at lade implementeringen af Sikkerhedsrådets resolution 827 (1993) ske ved lov i dette særegne tilfælde. Justitsministeriet har herved også tillagt det vægt, at der ikke i dansk ret er fortilfælde, hvorved der i lovgivningen er skabt hjemmel til fængsling og udlevering af personer efter beslutning af og med henblik på strafforfølgning ved en mellemfolkelig domstol.

Formålet med lovforslaget er således at skabe hjemmel til udlevering m.v. af personer med henblik på strafforfølgning ved tribunalet til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien.

I statuten for tribunalet, der som nævnt er optaget som bilag 1 til lovforslaget, er alene givet en række overordnede regler om strafforfølgningen ved tribunalet. Om det nærmere indhold af statuten henvises til tribunalets procesreglement, der er optaget som bilag 2 til lovforslaget.

Endvidere har tribunalet udstedt en række bestemmelser, der samlet regulerer retsstillingen for de frihedsberøvede personer, der afventer domsforhandling eller appelsag for tribunalet, eller som på